

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 398/08-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. decembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti S., s. r. o., so sídlom M., zastúpenej advokátom JUDr. J. B., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a 5 Ústavy Slovenskej republiky postupom Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky a základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 SŽ-o-KS 132/06 z 1. augusta 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti S., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. novembra 2007 doručená sťažnosť spoločnosti S., s. r. o., so sídlom M. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva zaručeného v čl. 26 ods. 1 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo zdravotníctva“) a základného

práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 SŽ-o-KS 132/06 z 1. augusta 2007.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla: *«Na základe ustanovenia § 14 ods. 1 zák. č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotných pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve... porušovateľ (ministerstvo zdravotníctva; pozn.) na prevádzkovanie ambulancie záchranej služby vyhlásil výberové konanie.*

2) Výberové konanie vyhlásil porušovateľ... za účelom vydania povolenia na prevádzkovanie ambulancie záchranej zdravotnej služby so sídlom v M. Tohto výberového konania sa zúčastnil aj sťažovateľ (sťažovateľka; pozn.), ktorý predložil... žiadosť o povolenie na prevádzkovanie ambulancie záchranej zdravotnej služby v lehote vyhlásenej porušovateľom...

*3) Vo výberovom konaní skončil sťažovateľ na 2. mieste v zmysle oznámenia porušovateľa zo dňa 27. 10. 2005, č. 27048/2005-VSÚ. Zároveň bolo sťažovateľovi oznámené, že jeho žiadosť o vydanie povolenia na prevádzkovanie ambulancie záchranej služby zamietla a nepovoľuje prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia v sídle záchranej zdravotnej služby M., pričom na zdôvodnenie sa obmedzil citáciou zákonného ustanovenia v tom zmysle, že sťažovateľ nesplnil podmienku uvádzaného zákona a neabsolvoval úspešne výberové konanie. Ďalším listom zo dňa 30. 11. 2005 č. 29899-30/2005-VSÚ oznámil porušovateľ sťažovateľovi, že rozhodnutie vydané porušovateľom možno napadnúť opravným prostriedkom, čo sťažovateľ využil a to podaním rozkladu zo dňa 25. 01. 2006, ktorý porušovateľ svojím rozhodnutím zo dňa 11. 04. 2006 zamietol, opätovne s lakonickým tvrdením, že sťažovateľ neabsolvoval úspešne výberové konanie. Všetky argumenty sťažovateľa, že účastník výberového konania, ktorý sa podľa výberovej komisie umiestnil na 1. mieste **nesplnil podmienky výberového konania...**, porušovateľ z nepochopiteľných dôvodov odignoroval. Sťažovateľ z uvedených dôvodov uplatnil návrh na preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu súdom mimo odvolacieho konania a to dňa 27. 04. 2006.*

4) Konanie na Krajskom súde v Bratislave č. k. 2 S 193/06 dňa 23. 08. 2006 zastavené a rozklad proti prvostupňovému rozhodnutiu bol zamietnutý. Podľa vyjadrenia senátu Krajského súdu Bratislava dôvodom pre takéto rozhodnutie bolo o. i. nepredloženie

rozhodnutia, ktoré sťažovateľ svojim podaním napáda a ktorým bol určený víťaz výberového konania ako aj vyjadrenia porušovateľa o tom, či účastník výberového konania splnil podmienky tohto konania. Požadované však nemohol sťažovateľ zabezpečiť, nakoľko porušovateľ trvale odmietal vydať toto potvrdenie. Toto vyjadrenie porušovateľ sťažovateľovi ako účastníkovi výberového konania odmietol poskytnúť. Bolo zistené pri dodatočnej návšteve porušovateľa, že porušovateľ na výberové konane určil trojčlennú komisiu, no vyhodnotenie, resp. závery komisie podpísal iba jeden člen komisie, no ani toto súd nebral pri rozhodnutí do úvahy. Nehľadiac na fakt, že takýto priebeh výberového konania by mal byť evidentne neplatným a porušovateľ nemal zákonné právo na nezákonnom podklade určovať víťaza a zamietat' ostatných účastníkov výberového konania. Týmto konaním porušovateľ porušil sťažovateľove práva a slobody uvedené v **čl. 26 ods. 1 a ods. 5 Ústavy** - právo na informácie a povinnosť orgánov verejnej moci primeraným spôsobom poskytovať informácie o svojej činnosti.

5) Napriek vyššie uvedeným argumentom sa Najvyšší súd Slovenskej republiky stotožnil s právne irelevantným názorom porušovateľa, že sťažovateľ nie je účastníkom konania a svojim rozhodnutím sp. zn. 2 SŽ-o-KS 132/2006 dňa 23. 08. 2006 potvrdil rozhodnutie Krajského súdu Bratislava a to napriek tomu, že v priebehu konania sa odstránili „nedostatky“, ktoré boli dôvodom na nepriaznivé rozhodnutie Krajského súdu Bratislava. Právny názor odvolacieho súdu bol ten, že nakoľko sťažovateľ nie je účastníkom konania, nemá pre podanie návrhu na preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu dostatok aktívnej legitímácie. Tento názor je podľa sťažovateľa protiústavný, porušujúci jeho základné práva slobody uvedené v **čl. 46 ods. 1 Ústavy SR** - možnosť domáhať sa stanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.»

Podľa sťažovateľky postupom ministerstva zdravotníctva bolo porušené jej základné právo zaručené v čl. 26 ods. 1 a 5 a čl. 46 ods. 1 ústavy a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 SŽ-o-KS 132/06 z 1. augusta 2007 jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Na základe uvedeného sťažovateľka žiada, aby ústavný súd v náleze vyslovil:

„Ústavný súd Slovenskej republiky vyhovuje sťažnosti sťažovateľa..., a vyslovuje, že boli porušené základné práva a slobody uvedené v **čl. 46 ods. 1 Ústavy SR** - možnosť

domáhať sa zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a neustrannom súde v čl. 26 ods. 1 a ods. 5 Ústavy SR - právo na informácie a povinnosť orgánov verejnej moci primeraných spôsobom poskytovať informácie o svojej činnosti. Zároveň ruší Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 S 193/06 zo dňa 23. 08. 2006 a Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sž-o-KS 132/2006 zo dňa 01. 08. 2007 a vracia vec Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol o finančnom zadostučnení vo výške 25 mil. Sk, nakoľko sťažovateľ... bol rozhodnutiami Krajského súdu v Bratislave ako aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky poškodený v podnikateľských aktivitách ako aj v očakávanom zisku, no najmä boli porušené jeho práva a slobody deklarované a zaručené Ústavou Slovenskej republiky.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05).

Predmetom sťažnosti je sťažovateľkou namietané porušenie jej základných práv zaručených v čl. 26 ods. 1 a 5 a čl. 46 ods. 1 ústavy postupom ministerstva zdravotníctva a základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 SŽ-o-KS 132/06 z 1. augusta 2007.

Podľa čl. 26 ods. 1 ústavy sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

Podľa čl. 26 ods. 5 ústavy orgány verejnej moci majú povinnosť primeraným spôsobom poskytovať informácie o svojej činnosti v štátnom jazyku. Podmienky a spôsob vykonania ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a 5 a čl. 46 ods. 1 ústavy postupom ministerstva zdravotníctva

Podstatou námietok sťažovateľky je tvrdenie, že ministerstvo zdravotníctva jej odmietlo vydať rozhodnutie, ktorým bol určený víťaz výberového konania a ktoré sťažovateľka napadla žalobou o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu [sťažovateľka podala žalobu 15. mája 2006 na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len

„krajský súd“)], ako aj vyjadrenie o tom, či účastník výberového konania splnil zákonné podmienky výberového konania. Vzhľadom na skutočnosť, že ministerstvo zdravotníctva podľa sťažovateľky odmietlo uvedené rozhodnutie, ako aj vyjadrenie vydať, krajský súd uznesením č. k. 2 S 193/06-13 z 23. augusta 2006 konanie o žalobe sťažovateľky zastavil, pretože napriek výzve sťažovateľka neodstránila vady žaloby.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Pri opatrení alebo inom zásahu sa lehota počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03). Podanie sťažnosti po uplynutí tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Námietky sťažovateľky v súvislosti s porušením ňou označených práv zaručených ústavou postupom ministerstva zdravotníctva treba považovať za „iný zásah“.

Ústavný súd konštatuje, že krajský súd zastavil konanie o žalobe sťažovateľky uznesením z 23. augusta 2006. Najneskôr v tomto čase (resp. v čase doručenia uvedeného uznesenia, proti ktorému podala sťažovateľka v zákonnej lehote odvolanie) sa sťažovateľka dozvedela o skutočnostiach, na ktorých zakladá namietané porušenie označených práv postupom ministerstva zdravotníctva, a preto najneskôr vtedy začala plynúť zákonná dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ústavy. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažnosť sťažovateľky bola odovzdaná na poštovú prepravu až 23. novembra 2007 a ústavnému súdu bola doručená 28. novembra 2007, ústavný súd dospel k záveru, že bola podaná oneskorene.

Na základe uvedeného ústavný súd považuje sťažnosť proti postupu ministerstva zdravotníctva za podanú oneskorene, a preto ju odmietol (§ 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 SŽ-o-KS 132/06 z 1. augusta 2007

Porušenie svojho základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 SŽ-o-KS 132/06 z 1. augusta 2007 vidí sťažovateľka v tom, že najvyšší súd sa „stotožnil s právne irelevantným názorom porušovateľa“, že sťažovateľka nie je účastníkom konania a svojím uznesením potvrdil rozhodnutie krajského súdu, a to napriek tomu, že v priebehu konania sa odstránili nedostatky, ktoré boli dôvodom pre nepriaznivé rozhodnutie krajského súdu.

Najvyšší súd v sťažovateľkou napadnutom uznesení uviedol:

„Podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prvostupňový súd postupoval správne, keď konanie v predmetnej právnej veci zastavil. Z dispozičnej zásady, ktorou sa súd v správnom súdnictve riadi, vyplýva žalobcovi zákonná povinnosť uviesť okrem všeobecných náležitostí žaloby... aj označenie rozsahu, v akom rozhodnutie alebo postup napáda, uvedenie dôvodov, v čom žalobca vidí nezákonnosť rozhodnutia a postupu správneho orgánu, a aký konečný návrh robí (§ 249 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku). Vychádzajúc z ustanovenia § 247 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku treba považovať za osobitnú náležitosť aj konkrétne tvrdenie žalobcu, že bol ukrátený na svojich právach nezákonným rozhodnutím správneho orgánu, pričom musí ísť o subjektívne práva vyplývajúce z právneho predpisu a toto ukrátenie práv náležite zdôvodniť. Nestačí iba všeobecné tvrdenie, že zákon bol porušený. Žalobca musí poukázať na konkrétne skutočnosti, z ktorých vyvodzuje porušenie zákona. Absencia tvrdenia žalobcu, že vydaním napadnutého rozhodnutia bol porušený zákon, je vadou žaloby, ktorá bráni jej vecnému vybaveniu. Žalobca musí tvrdiť, že správny orgán pri vydaní napadnutého rozhodnutia porušil zákon, a to tak, že odkáže na konkrétne ustanovenia právnych predpisov, či už hmotného alebo procesného práva.

Konanie o žalobách v správnom súdnictve je navyše charakteristické koncentračnou zásadou, podľa ktorej možno rozšíriť rozsah napadnutia správneho rozhodnutia len v lehote dvoch mesiacoch od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia (§ 250h ods. 1 v spojení s § 250b Občianskeho súdneho poriadku).

Jednou z podmienok konania je riadna žaloba, ktorá obsahuje tak všeobecné ako aj osobitné náležitosti (§ 42 ods. 3, § 79 ods. 1, § 249 ods. 2, § 247 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku). Žaloba neobsahujúca zákonné náležitosti je v lehote pre podanie žaloby odstrániteľným nedostatkom podmienky konania, avšak po márnom uplynutí tejto lehoty sa stáva neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania.

Súd v správnom súdnictve môže v súlade s dispozičnou zásadou preskúmať napadnuté rozhodnutia správneho orgánu, t. j. napadnuté výroky rozhodnutí len v medziach žaloby (ktorá musí obsahovať všetky zákonné náležitosti). Keďže žalobca v žalobe neuviedol osobitné náležitosti podľa § 249 ods. 2 v spojení s § 247 ods. 1 OSP, vznikol tak neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, ktorý bránil meritórnemu preskúmaniu žalobou napadnutého rozhodnutia správneho orgánu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že žalobca vady neodstránil ani v lehote pre podanie odvolania. Síce v odvolaní uviedol, že žiada zrušiť rozhodnutie žalovaného č. 29650-4/2005-SP zo dňa 30. novembra 2005 (ktoré nadobudlo právoplatnosť 14. februára 2006), žaloba by však bola podaná po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty podľa § 250b ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (žalobca podal žalobu na krajský súd dňa 15. mája 2006). V doplnení odvolania, ktoré bolo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dňa 12. februára 2007, predložil odvolaciemu súdu fotokópiu Zápisu z osobného rokovania zo dňa 9. januára 2007 medzi žalobcom a žalovaným, na ktorom žalobca uviedol, že žalobou napadol rozhodnutie žalovaného č. 08233-3/2006-SP/Si zo dňa 11. apríla 2006. Toto tvrdenie však nekorešponduje s podanou žalobou, doplnenou žalobou, odvolaním ani doplneným odvolaním.

Na základe uvedených skutočností dospel odvolací súd k záveru, že krajský súd v Bratislave správne rozhodol o zastavení konania v predmetnej právnej veci, a preto napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 S 193/06-13 zo dňa 23. augusta 2006 ako vecne správne potvrdil (§ 219 Občianskeho súdneho poriadku).“

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu pri uplatňovaní svojej právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou

zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Opierajúc sa o konštantnú judikatúru ústavný súd konštatoval, že právny názor najvyššieho súdu, ktorým odôvodnil sťažovateľkou napadnuté uznesenie, je ústavne akceptovateľný. Najvyšší súd jasne, jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností zdôvodnil, prečo uznesenie krajského súdu č. k. 2 S 193/06-13 z 23. augusta 2006 o zastavení konania potvrdil, a to poukázaním na právne relevantné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Ústavný preto súd sťažnosť v tejto časti posúdil ako zjavne neopodstatnenú, čo bolo dôvodom na odmietnutie tejto časti sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Tvrdenie a argumentáciu sťažovateľky, že najvyšší súd sa stotožnil s právne irelevantným názorom ministerstva zdravotníctva, že sťažovateľka nie je účastníkom konania, resp. že právny názor najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu bol ten, že keďže sťažovateľka nie je účastníkom konania, nemá na podanie návrhu na preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu dostatok procesnej legitímácie, a že uvedený názor je podľa sťažovateľky protiústavný, porušujúci jej základné právo zaručené v čl. 46 ods. 1, ústavný súd nemohol akceptovať, keďže po preskúmaní sťažovateľkou napadnutého uznesenia zistil, že uvedené tvrdenia nie sú právnym názorom najvyššieho súdu (ide o právny názor žalovaného, na základe ktorého žiadal potvrdiť prvostupňové rozhodnutie) a neboli ani právnym základom, na ktorom najvyšší súd svoje rozhodnutie o odvolaní sťažovateľky založil. Ústavný súd preto argumentáciu sťažovateľky považoval za zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami, ktoré v nej sťažovateľka nastolila.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. decembra 2008